

Postoje k aférám v politickém a veřejném životě

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2007, v07-03</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>5. 3. – 12. 3. 2007</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1046</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PS.4</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>2. dubna 2007</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Michaela Dimitrová</i>

V březnovém šetření Centra pro výzkum veřejného mínění byla pokládána otázka týkající se postojů k aférám v politickém a veřejném životě. Přístup českých občanů zachycuje tabulka 1.

Nejvíce Čechů souhlasí s názorem, že by se mělo o problémech veřejného a politického života informovat (95 %). Téměř devět z deseti obyvatel ČR se pak domnívá, že je těžké se v podobných situacích vyznat (86 %). S tvrzením, že se spousta afér zatajuje, vyjádřilo souhlas 84 % osob.

Čtyři pětiny lidí (79 %) zastávají názor, že veřejné spory nám dělají ostudu před světem. Téměř stejný podíl Čechů (76 %) pak souhlasí s tvrzením, že tyto situace prostě patří k životu. Dvě třetiny lidí (66 %) projevily kladný souhlas s názorem, že podobné aféry jsou vyřizováním účtů, a shodný podíl osob si myslí, že nemají žádný účinek. Podle téměř tří pětín Čechů (57 %) jsou tyto

problémy nafukovány novináři a nejmenší podíl souhlasných odpovědí (28 %) získalo tvrzení, že aféry veřejného života jsou vyřešením věcných problémů.

Tabulka 1: Postoje k aférám v politickém a veřejném životě¹ (v %)

	rozhodně souhlasí	spíše souhlasí	spíše nesouhlasí	rozhodně nesouhlasí	souhlasí/ nesouhlasí
patří k životu	20	57	15	4	77/19
dělají nám ostudu	37	42	15	2	79/17
je třeba o nich informovat	57	36	5	0	95/5
jde o vyřizování účtů	20	46	18	2	66/20
je často těžké se v nich vyznat	40	46	8	2	86/10
jde o vyřešení věcných problémů	5	23	40	15	28/55
spousta afér se zatajuje	39	45	7	1	84/8
problémy nafukují novináři	19	38	28	7	57/35
nemají žádný účinek	22	44	22	3	66/25

Poznámka: Procenta v řádcích, dopočet do 100% tvoří odpovědi „Neví“.

Z hlediska sociodemografických charakteristik nebyly zjištěny významné diference.

Otázka, zjišťující postoje českých občanů k aférám v politickém a veřejném životě, byla též pokládána v roce 2002 v rámci dubnového šetření². Srovnání aktuální situace s výsledky z roku 2002 je zachyceno v tabulce 2. K největšímu názorovému posunu souhlasných stanovisek došlo v případě tvrzení: „dělají nám ostudu“, „jde o vyřešení věcných problémů“ a „spousta afér se zatajuje“ (u všech tří se shodně jednalo o posun o 8 procentních bodů). V roce 2002 souhlasilo s názorem, že aféry veřejného a politického života „nám dělají ostudu“, 71 % Čechů, zatímco v současné době se jedná o 79 %. Podobně vzrostl též souhlas s postojem, že „spousta afér se zatajuje“ – ze 76 % v roce 2002 na 84 % v roce 2007. V souvislosti s tvrzením, že „jde o vyřešení věcných problémů“, byl zaznamenán pokles souhlasu – tento názor zastávalo 36 % osob v roce 2002, v současnosti s ním souhlasí jen 28 % lidí.

¹ Znění otázky: „V našem politickém a veřejném životě se objevují různé spory, problémy a aféry. Souhlasíte s tím, že a) patří k životu, vyskytují se i v jiných demokraciích, b) že nám tyto spory a aféry dělají nám ostudu před světem, c) že je třeba aby se o nich informovalo, protože politici potřebují kontrolu veřejnosti, d) že při nich jde hlavně o vyřizování osobních účtů, e) že je často těžké se v nich vyznat, f) že jde hlavně o vyřešení věcných problémů, g) že spousta vážných problémů a afér se zatajuje, h) že problémy nafukují novináři, i) že nemají žádný účinek, ničeho se nedosáhne a vše zůstane při starém?“. Možnosti odpovědí: „rozhodně souhlasí“, „spíše souhlasí“, „spíše nesouhlasí“, „rozhodně nesouhlasí“.

² Znění otázky (IV/2002) : „V našem politickém a veřejném životě se objevují různé spory, problémy a aféry. Myslíte si, že a) patří k životu, vyskytují se i v jiných demokraciích?, b) dělají nám ostudu před světem?, c) je třeba, aby se o nich informovalo, protože politici potřebují kontrolu veřejnosti?, d) přitom jde hlavně o vyřizování osobních účtů?, e) je často těžké se v tom vyznat?, f) přitom jde hlavně o vyřešení věcných problémů?, g) spousta vážných problémů a afér se zatajuje?, h) problémy nafukují novináři?, i) nemají žádný účinek, ničeho se nedosáhne a vše zůstane při starém?“. Možnosti odpovědí: „rozhodně souhlasím“, „spíše souhlasí“, „spíše nesouhlasí“, „rozhodně nesouhlasím“.

Tabulka 2: Postoje k aférám v politickém a veřejném životě – časové srovnání (v %)

	IV/2002		III/2007	
	souhlasí	nesouhlasí	souhlasí	nesouhlasí
patří k životu	82	15	77	19
dělají nám ostudu	71	25	79	17
je třeba o nich informovat	92	5	93	5
jde o vyřizování účtů	62	21	66	20
je často těžké se v nich vyznat	86	9	86	10
jde o vyřešení věcných problémů	36	43	28	55
spousta afér se zatajuje	76	11	84	8
problémy nafukují novináři	59	30	57	35
nemají žádný účinek	62	26	66	25

Poznámka: Dopočet do 100% tvoří odpovědi „Neví“.